

instituut voor zintuigfysiologie tno

rapport no. IZF 1987 C-8

RESULTATEN

1. Hoofdeconditie knipperfrequentie

EXCENTRISCHE WAARNEEMBAARHEID VAN OBJECTEN

1.2 Valid ALS INDEX VOOR VISUELE

OPVALLENDHEID; EEN VALIDITEITSSTUDIE

2. Hoofdeconditie aangrijpings

2.1 Oorspronkelijk onderzoek

2.2 Valid A.H. Wertheim en E. Tenkink

INHOUD

127 1987 C-8, Instituut voor Zintuigfysiologie TNO, Roosterberg

Blz.

SAMENVATTING	5
ABSTRACT	6
<u>Eccentrische waarneembaarheid van objecten als index voor visuele</u>	
1 opval INLEIDING Een validiteitsstudie	7
2 2.1 METHODE en 2.2 Tenbrink	9
2.1 Oorspronkelijk onderzoek	9
2.2 Validiteitsstudie	10
<u>SAMENVATTING</u>	
3 RESULTATEN	11
3.1 Hoofdconditie knipperfrequentie van een eerste studie naar	11
3.1.1 Oorspronkelijk onderzoek	11
3.1.2 Validiteitsstudie	13
3.2 Hoofdconditie aangloeitijd van luminantie drempels gebruikt	14
3.2.1 Oorspronkelijk onderzoek	14
3.2.2 Validiteitsstudie	15
4 DISCUSSIE	17
5 CONCLUSIE	19
REFERENTIES	20

Rap. IZF 1987 C-8, Instituut voor Zintuigfysiologie TNO, Soesterberg

In het kader van een opdracht van de Directie Verkeers Veiligheid van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat, om een methode te ontwikkelen voor het meten van visuele opvallendheid in het verkeer, is een Excentrische waarneembaarheid van objecten als index voor visuele opvallendheid: Een validiteitsstudie

A.H. Wertheim en E. Tenkink

SAMENVATTING

In dit rapport wordt verslag gedaan van een eerste studie naar de validiteit van excentrische waarneembaarheid als index voor visuele opvallendheid. Daartoe werd nagegaan in hoeverre deze maat dezelfde resultaten oplevert als wanneer men luminantiedrempels gebruikt als opvallendheidsindex. De resultaten geven aan dat excentrische waarneembaarheid een goede validiteit bezit, maar dat niet alle factoren die op de luminantie drempels van invloed zijn in gelijke mate de excentrische waarneembaarheid beïnvloeden. De resultaten bevestigen daarom het vermoeden dat opvallendheid niet met een enkele maat kan worden beschreven.

De resultaten van deze studie wijzen op de noodzaak van een combinatie van beide opvallendheidsindexen, waarmee in de praktijk kan worden gewerkt voor het vaststellen van algemene opvallendheidsnormen. Men kan dan b.v. denken in termen van regels als: "Een object moet tenminste zo opvallend zijn dat het bij een bepaalde contrastreductie nog zichtbaar (d.w.z. detecteerbaar of herkenbaar) is, wanneer het tot een bepaalde minimale excentriciteit wordt waargenomen".

Uiteraard dient de validiteit en de hanteerbaarheid van een dergelijke twee dimensie opvallendheidsindex nog nader in experimenteel onderzoek te worden nagegaan. In dat kader is een eerste verkennende studie verricht naar de validiteit van de excentriciteitsmaat. Daarvoor werd gebruik gemaakt van een experimentele opstelling die oorspronkelijk met een ander doel was opgezet (Tenkink en Walraven, 1983), waar die met enkele kleine aanpassingen voor ons doel geschikt gemaakt kon worden. Het betrof een opstelling waarbij ondermeer luminantiedrempels werden gemeten voor twee op een grafisch